

جلسه نقد و بررسی کتاب «ایران بین دو انقلاب» در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد

یکی از ویژگی‌های کتاب ایران بین دو انقلاب این است که در کنار تحلیل تئوریک، انعطاف پذیری خاصی را در گردآوری داده‌ها دارد و می‌تواند به کتابی پرخواننده تبدیل شود.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، احمد گل محمدی مترجم کتاب ایران بین دو انقلاب در جلسه نقد و بررسی این کتاب که در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد اظهار کرد: کتاب ایران بین دو انقلاب با یک پیشینه نظریه تاریخی شروع می‌شود و آبراهامیان نویسنده کتاب، تصویری از دوره قاجار را در ابتدای کتاب خود ترسیم می‌کند پس از آن به پهلوی اول و دوم می‌رسد که از لحاظ نئومارکسیستی آن را بررسی می‌کند.

وی افزود: در بخش سوم کتاب به انقلاب اسلامی ایران اشاره می‌کند. هدف نویسنده از نوشتن این کتاب بسط پایان نامه خود بوده است و زمان نوشتن پایان نامه او با انقلاب اسلامی همراه می‌شود.

گل محمدی ادامه داد: پای بندی تئوریک نویسنده کتاب بسیار مهم است و نویسنده سعی می‌کند داده‌های خود را از لحاظ تئوریک بررسی کند. وی ابتدا انقلاب اسلامی را از منظر استبداد شرقی که بیشتر در دوره قاجار قرار دارد بررسی می‌کند.

مترجم کتاب ایران بین دو انقلاب تصریح کرد: آبراهامیان از منظر جامعه‌شناسی سیاسی نئومارکسیستی که آرایش نیروهای اجتماعی را در سطح سیاسی بررسی می‌کند، به تبیین انقلاب اسلامی می‌پردازد.

وی اذعان داشت: یکی از ویژگی‌های کتاب این است که در کنار تحلیل تئوریک، انعطاف پذیری خاصی را در گردآوری داده‌ها دارد و می‌تواند به کتابی پرخواننده تبدیل شود. این کتاب به خاطر داشتن پای‌بندی تئوریک و متودولوژیک کتاب بسیار ارزشمندی است.

مترجم کتاب ایران بین دو انقلاب گفت: این کتاب شاهکار نیست اما می‌توان گفت که به نوبه خود بی‌رقیب است؛ چرا که در بیشتر کتاب‌ها پیوند تئوریک و متودولوژیک دیده نمی‌شود اما در این کتاب دیده شده است.

در ادامه احمد گل محمدی مترجم کتاب ایران بین دو انقلاب اظهار کرد: آبراهامیان تابعی از زمان و مکان است و هر نقطه‌ای که مستقر شود یک زاویه منحصر به فرد را خواهد دید؛ در واقع توانایی پایش تمامی اتفاقات را ندارد.

وی افزود: نویسنده کتاب ایران بین دو انقلاب با زبان خود تاریخ را می‌سازد و زبان تابعی از شرایط زمانی است.

گل محمدی تاکید کرد: آبراهامیان روایتی از انقلاب اسلامی را نوشته است که کمترین نقد به وی وارد است. در واقع با یک رویکرد

کارگزارانه به روایت تاریخ انقلاب اسلامی ایران می پردازد.

علیرضا کلانتری نقاد کتاب نیز در جلسه نقد و بررسی کتاب ایران بین دو انقلاب که در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد اظهار کرد: آبراهامیان فردی ایرانی است و انتظار می رود که شناخت قوی تری را از فرهنگ ایران داشته باشد و به دلیل دور بود از ایران نقدهایی از ترسیم فضای داخلی ایران به او وارد است.

وی افزود: آبراهامیان انقلاب را یک رخ داد دگرگون کننده نمی داند بلکه انقلاب ایران را تغییر رویکردهای اجتماعی می داند و ریشه آن را به این شکل بررسی می کند.

نقاد کتاب ایران بین دو انقلاب با اشاره به فضای زبانی این کتاب گفت: ما با ۵ نسل در مطالعات انقلاب مواجه هستیم؛ نسل اول، انقلاب را با زبان ساده ترسیم می کند و نسل دوم با زبانی تخصصی تر، نسل سوم با ترکیب آن ها انقلاب را بررسی می کند. آبراهامیان انقلاب ایران را بر اساس نسل دوم بررسی کرده و تلاش می کند با یک روش علمی داده های خود را بررسی کند.

کلانتری اذعان داشت: آبراهامیان در مطالعات تاریخی تخصص دارد اما در بررسی نظری انقلاب ها تخصصی ندارد؛ این اثر به صورت علمی تحولات ایران را بررسی می کند.

نقاد کتاب ایران بین دو انقلاب در ادامه این نشست گفت: انقلاب ها دارای صورت بندی های مشخصی است و آبراهامیان رویکرد سیاسی را برای انقلاب اسلامی ترسیم کرده است اما در انقلاب اسلامی عوامل فرهنگی و معنویت گرایی دخیل است.

وی افزود: اگر قرار است کتاب ایران بین دو انقلاب را بررسی کنیم باید بدانیم خیمه های اصلی که کتاب بر آن استوار است چیست؛ در واقع آبراهامیان در کتاب خود جامعه ایران را در مسیر حرکت تاریخی مشخص قرار می دهد و از سرمایه داری به سمت جامعه ای سوسیالیستی حرکت کرده است.

کلانتری بیان کرد: در واقع آبراهام معتقد است جامعه ایران در آستانه انقلاب اسلامی در حال حرکت به سمت رویکردی سوسیالیستی است؛ او بیان می کند در قرن ۱۹ ایران دارای حکومتی است که هیچ پیوندی با مردم ندارد و به نقش گروه های قومی و عشایری ایران توجه بسیار زیادی دارد.

این نقاد اذعان داشت: نویسنده کتاب ایران بین دو انقلاب، نگاه منصفانه ای به رویکردهای حضرت امام دارد اما همچنان در بستر تئوریک مانده است و از این دید به مسائل نگاه می کند. در واقع، آبراهامیان تمرکز اصلی را در منازعات و تناقضات طبقه های اجتماعی جامعه ایران می داند.

کلانتری اظهار کرد: آبراهامیان در کتاب خود، نقش حزب توده را در تحولات سیاسی و اجتماعی ایران پررنگ می داند اما بررسی های تاریخی نشان می دهد که واقعیت چنین نیست.

محمد حسین باقری از دیگر نقادان حاضر در نقد کتاب آبراهامیان گفت: وقتی انقلاب اتفاق می افتد، با یک تاریخ نگاری عشق و نفرت مواجه می شویم که به تاریخ نگاری سیاه و سفید مرسوم شده است تا در یک بازه زمانی که هیجانانگیز فروکش کند و زوایای مختلف به

صورت منطقی تحلیل شود این نوع تاریخ نگاری ادامه پیدا می کند.

وی خاطر نشان کرد: وقتی با انقلاب اسلامی روبرو می شویم، نسبت گیری با زاویه های آثار علمی و تاریخی دشوار می شود.

محمد حسین باقری در ادامه نشست نقد و بررسی کتاب ایران بین دو انقلاب گفت: آبراهامیان برخی درگیری های قومی و نژادی کشور ایران به کل جامعه ایران بسط می دهد که البته اینطور نیست و نویسنده مستشرقانه رفتار کرده است

وی افزود: تئوری هایی که یک نویسنده در کتاب خود به کار می برد نباید به جایی برسد که واقعیات انکار شود؛ به عنوان مثال سهم حزب توده در جریان انقلاب با جریان اسلامی بسیار ناچیز است اما آبراهامیان نقش حزب توده را بسیار پررنگ ترسیم می کند.

باقری تصریح کرد: اگر مبنای پژوهشمان را در انقلاب اسلامی تفکرات مارکسیستی و پررنگ کردن حزب توده نشان دهیم، تمامی پژوهش هایمان به ناکجا آباد خواهد رفت که متأسفانه در کتاب آبراهامیان این اتفاق افتاده است.

این نقاد اذعان داشت: آبراهامیان در این کتاب تحلیل انگیزه ای نیز کرده است و مخالفت آیت الله بهبهانی با وزرای پهلوی را خصومت شخصی تلقی می کند. اگر نگاه های مارکسیستی درمان درستی به جامعه ارائه می کرد، قطعاً مورد اقبال جامعه قرار می گرفت.

وی خاطر نشان کرد: التزام عملی که آبراهامیان به تناقضات طبقاتی ایران دارد، راه به جایی نمی برد چرا که همچین چیزی در جامعه ایرانی وجود ندارد؛ در واقع تئوری فکری آبراهامیان باعث شده است که نتواند تحلیل دقیقی از فضای اجتماعی جامعه ایران داشته باشد.

انتهای پیام /